

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

PIK ВИДАННЯ • JAHRGANG 70

ЛИПЕНЬ • JULI 2018 • Nr. 14 (2994)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ДО 1030-РІЧЧЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ

ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ

На великокняжому престолі в Києві засів Володимир, син Святослава, наймолодший з синів, онук святої Ольги-Олени. За волею батька дістав він в уділ Новгород; але в крामольній братовбивчій війні загинув його брат Олег, князь Деревлянської землі, убитий був Ярополк, князь Києва, – і тоді всю Русь поєднав у своїх руках Володимир. Він відвоював у Польщі Червону Русь, покарав в'ятичів і радимичів, підкорив ятвягів, взяв данину з ливонців, переміг болгар на берегах Волги і Ками – і сильний, як лев, смілий, як сокіл, повернувся до Києва, приніс жертву поганським ідолам, поклонився Перунові і почав управляти Руссю.

Продовження на 4 стор. ▼

 Українці у Данії

СВЯТКУВАННЯ 10-РІЧЧЯ ГРОМАДИ ПРЕСВЯТОЇ ТРИЦІ М. ВАЙЛЕ

10 років єднання навколо спільної ідеї, покликання чи місії. Дивлячись глобально на період існування Церкви Христа, то це як краплинка в морі. Для нас, членів Душпастирства УГКЦ Данії, громади Пресвятої Трійці м. Вайле – цей період є надзвичайно важливим. Початок завжди несе в собі особливе навантаження, є основою процесу побудови міцної та тривалої структури спільноти.

Продовження на 2 стор. ▼

«Путінська Московія стала першою країною, яка навмисно зробила концепцію карнавалу наріжним каменем своєї внутрішньої й зовнішньої політики – фактично ядром усієї своєї пост-радянської політичної архітектури. Це перша країна, яка змогла встановити, через одне десятиліття після розпаду Радянського Союзу, повноцінно керовану телебаченням постмодерну диктатуру – т. зв. «керовану демократію», суміш Луб'янки та Голівуду, або ж, кажучи літературнішими термінами, суміш версій тоталітаризму Орвелла та Гакслі. За такої системи все суспільне життя, у війні чи у мирі, перетворюється на поставлене реаліті-шоу, яке, нав'язане засобами масмедіа широкій публіці, залишає її без можливості роздумувати про те, що є правдою, а що брехнею – самі ці терміни стають невідповідними, оскільки це не

є істинною/хибною дихотомією, а важливим є – чи подія прикольна чи не прикольна. Через те, що такий тип диктатури ще ніким не класифіковано, я дозволю собі поки-що називати його МЕДІАКРАТІЄЮ.»

Так класифікувала нашу сучасність Оксана Забужко у статті «УВАГА: ЦЕ – МЕДІАКРАТІЯ!» (4liberty.eu, переклад з англійської Петра Козака). Це означає, що кожного з нас, щодня, атакують сотні дезінформаційних хвиль, головно з Московії, щоб ми втратили можливість адекватно оцінювати ситуацію. Успіхи України подаються як її невдачі тощо. Про один з таких випадків на шпальтах «The Washington Post» написав Гаррі Каспаров.

Читайте українською у нас на 6 стор. (Ред.)

 СВЯТКУВАННЯ 10-РІЧЧЯ ГРОМАДИ ПРЕСВЯТОЇ ТРІЙЦІ м. ВАЙЛЕ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Громада Пресвятої Трійці м. Вайле на теренах королівства Данії об'єднала навколо себе українців з різних куточків нашої рідної землі та подарувала унікальну можливість відчувати дух єднання під час спільної молитви. Мелодії релігійних пісень, думки, сповнені надією, благанням та вдячністю, святі слова Євангелії та мудрі повчання священика під час проповіді пронизують наскрізь усіх присутніх, наповнюють серця, піднесені до Господа, любов'ю та поринають до небес у вічність.

10 щедрих років подаровано нам, українцям – діаспорянам, щоб усвідомити та зрозуміти цінність нашого походження, наших традицій, обрядів, історії, зусилля та жертвність наших пращурів. З радістю та трепетом віддаємо шану усім Божим людям, що піклувалися за розвиток Церкви, перймаємо досвід та зобов'язуємося продовжувати їхні прагнення та старання – до чого саме і закликав у своїй святковій проповіді єпископ Петро Крик, котрий був одним із найпочесніших гостей святкування 10-річчя існування громади Пресвятої

Трійці м. Вайле. «Збираймося на молитву і серед нас буде Христос» – промовляв Владика, «будьмо святими людьми», – пояснюючи, що святість кожної людини полягає в її чеснотах, намаганнях бути чесними та добрими щодо наших ближніх та навколишнього світу. «Ми є прекрасним знаряддям, і саме своїм прикладом маємо показати, хто такий християнин» – продовжував єпископ. Проповідь кир Петра була наповненою багатьма історичними екскурсами в минуле та закликами до сьогодення.

Словами урочистого вітання та цілунком короною – саме так розпочалася святкова Літургія, котру очолив Владика Петро Крик. У співслужінні святкової Літургії також взяли участь: о. Василь, що є адміністратором громади Пресвятої Трійці, і віцекоректор Івано-Франківської Духовної семінарії о. Андрій Чорненко. Почесним гостем Літургії був Генеральний Вікарій Римо-Католицької Церкви, монсеньйор Нільс Енгельбрехт. Співали Божественну Літургію гості з України – семінаристи Івано – Франківської Духовної Семінарії.

Божественна Літургія була надзвичайно святковою та особливою. Три діючі особи – Владика Петро Крик, о. Василь та о. Андрій вправно та налагоджено виконували священний ритуал, промовляли слова молитви різними голосами, проте єдиною мовою, зрозумілою кожному – мовою Христа.

Відчуття піднесеності та радості переповнювало усіх присутніх. Діти та дорослі скористалися можливістю причаститися Святих Таїн Христових з рук єпископа, а також отримати благословення мощами святого священномученика Йосафата.

По закінченню Божественної Літургії о. Василь отримав високу нагороду з рук Владика: грамоту за довголітнє добросовісне і віддане служіння Христовій Церкві та Божому народові і особливі старання на благо Української Греко-Католицької Церкви на теренах Данії та привілей, а саме – носити Золотий Хрест. Почесний гість, Генеральний Вікарій Римо-Католицької Церкви монсеньйор Нільс Енгельбрехт, приєднався до привітання та висловив gratulację від імені Римо-Католицької Церкви.

Слова щирої поваги та вдячності о. Василю за його відданість пролунали від імені громади Пресвятої Трійці. Українці Данії вдячні священику, що є уособленням сучасності та міцним оберегом християнських цінностей, за можливість отримати Св. Тайну Вінчання або ж відбутися Св. Тайну Сповіді. Проте найбільш «популярним» обрядом є хрещення новонароджених дітей: 136 немовлят пройшли таїнство входження до Церкви саме в м. Вайле, в Церкві святого Норберта.

Єпископ Петро Крик уділив подячну грамоту пароху храму святого Норберта за те, що протягом усіх цих 10-ти років з радістю та відкритістю надає громаді можливість проводити українські богослужіння.

Після офіційного нагородження та приемних слів вітань, віцекоректор Івано-Франківської Духовної семінарії о. Андрій Чорненко запропонував до уваги усіх присутніх довгоочікуване тріо семінаристів, котрі виконали ряд пісень. Концертна програма була розділена на дві частини, де перша складалася з пісень релігійного характеру та духовно-

го змісту. Друга ж частина лунала у патріотичній тональності, зокрема «Пісня про батька» – улюблена пісня Блаженнішого Любомира Гузара, тощо.

День святкування був переповнений емоціями та переживаннями. Велика кількість волонтерів та активних учасників громади готувалися до цієї події декілька місяців. Кожне промовлене слово та дійство, що відбувалися протягом Літургії, були наче відбиток старань та жертвності не лише за період підготовки, але як і результат діяльності останніх 10 років.

Щиру подяку потому склали усі разом під час спільної святкової гостини, на яку також завітав римо-католицький єпископ Чеслан Козон. Єпископ, на жаль, не зміг приєднатися до Літургії, проте доклав усіх зусиль, щоб попри все, таки особисто привітати громаду зі святом. Усі присутні розділили українські страви та випічку, промовили спільну молитву Господу, вщерть сповнену радістю та вдячністю.

Аліна Тимкович Нільсен, член Душпастирської Ради громади Пресвятої Трійці м. Вайле

Думи мої...

ЩОБ СВІТ НЕ ВИПАВ З РУКИ БОГА...

[...] Історичне питання про те, чи сьогодні ми маємо справу з найбільшою кризою Церкви, я хотів би залишити без відповіді, бо важко робити таке історичне порівняння. З певністю можна сказати, що гностична криза була дуже важкою. Також криза XVI століття була дуже глибокою.

Проте залишається фактом: нам загрожує те, що ми сховаємо правду під посудиною, побоюючись, щоб нас не засудили за відсутність толерантності, пиху. Це дуже велика небезпека. Якщо ми не віримо, що Христос – справді Син Живого Бога, Слово Бога, що все те, що Він нам говорить, – правда, тоді все християнство виявляється вже тільки традицією. Тоді християнство можна вважати чимось гарним та цінним з точки зору естетики, але тоді воно втрачає свою життєву силу. Бо заради релігії, котра не є насправді істинною, я не є готовий

страждати. А християнство, задля якого вже не можна страждати, не має в собі остаточної цінності.

Врешті-решт виявляється, що моя вигода – важливіша від віри в Бога. Християни несуть відповідальність за те, щоб світ не випав з руки Бога, щоб були збережені принаймні великі моральні цінності. Небезпека, що ми відмовимося від претензії на правду, начебто з пошани до іншого, начебто через покору, насправді означає, що ми обираємо власну вигоду, що ми вже не приймаємо величини християнства, що ми змінюємо віру. Цьому суперечать чудові слова Тертуліана, який написав: «Христос не сказав: Я – звичай, Він сказав: Я – Правда». Це речення, саме в сьогоденній кризі віри, особливим чином стосується нас.

Кардинал Йосиф Ратцінгер, фрагмент інтерв'ю для польського журналу «Фронда» від 1999 р. Переклад: о. Роман Терлецький. Подано за «Католицьким Оглядачем»

XII

ХРЕСТИК З XII–XIII СТ.

Під час реставрації підлоги в храмі Святої Параскеви в Буську на Львівщині знайшли бронзовий литий нагрудний хрест-складень XII-XIII ст. Будівельники виявили його у вівтарній частині. Хрест-енколпійон – це надбання ще давньокняжої доби в період поширення християнства.

У середину таких хрестів вкладали мощі святих. Реліквія залишила значний слід у культурній спадщині Київської Русі,

адже в орнаментах, що виліті на прикрасі, закодований духовний спосіб життя на зорі становлення християнської віри серед тодішніх українців. Складна техніка обробки металу також свідчить про високу майстерність ремісників Київської Русі.

Знайдений рельєфно чернений еноклпійон із заокругленими кінцями і наверхшам у вигляді ограненої намистини містить

зображення розп'яття на лицевій пластині та вирізьблений хрест на зворотній. Налезав, імовірно, священику або іншій духовній особі, похованій на території старого прицерковного кладовища. Для історії Буська ця знахідка має неоціненне значення. Вона є непрямым свідченням того, що вже у XII-XIII ст. на Довгій Стороні стояв храм із присвятою Святій Параскеві.

svidok.online, PICU

Безліч френдів просять опублікувати збірку історій з табору, де я рівно рік тому мала честь бути виховницею. Учасниками табору були діти загиблих на війні. Виконую.

Хлопчик 11 р.

— Пані Оксано, а ви думали, що мого тата вбили? Ні, він просто віз харчі нашим бійцям, і в нього врізалася вантажівка. Рани були і в тата, і в того водія. Але рятувати почали першим того водія, притому що він був винен в аварії. Я точно знаю, що якби стартонали з тата, то він би вижив. А так вижив той ненормальний. Його посадили... Скажіть, а правда – це соромно, що у всіх тати загинули від кулі, а в мене – від простої автомобільної аварії?

Хлопчик 12 р.

— Знаєте, коли мій батько останній раз приїжджав з війни додому у відпустку, ми з мамою його стригли. Голили йому голову. Мама пройшлася машинкою по всій голові, а чубчик – знаєте, козацький такий? – лишила. Ми помилувалися тим чубом трошки, а потім мама і його прибрала. І скоро після того тата вбили. Тьотя Оксана, як ви думаєте, а якби чуб залишили, може, тато лишився би живий? Я читав, що чуб – це оберіг...

Хлопчик 12 р.

— Я вночі всю ніч плакав. Дуже хотілося до тата... Скажіть, а це значить, що я слабак?

Дівчинка 11 р.

— Пані Оксано, а давайте з вами пообнімаємося. Ми раніше обнімалися з татом і мамою. А тепер – лише з мамою. Мій тато був коли молодий, то був дуже худий. А потім поправився. Ну, мені, коли ми обнімалися, не заважало те, що він повненький. Хай би зараз був живий, ми би обнімалися кожен день... Пані Оксано, дуже шкода, що ви не повненька – ви не нагадуєте мені мого тата, коли я вас обнімаю.

Хлопчик 11 р.

— Пані Оксано, а в мене прадід воював у II світовій війні. Уявляєте, і він там не загинув. А вижив. Бо тоді можна було сховатися від німців. А тато воював у цій Війні. І загинув у 2014-му. Бо від росіян не сховаєшся. А скажіть, чому від німців можна було, а від росіян – ні?

Розмова 12-річних хлопчиків.

— Коли мій тато приїхав на два дні додому з війни, то мама мені навіть нічого не сказала. Я був у бабусі, і вона мене звідти не забрала, щоб я побачився з батьком.

— Ти що, не знаєш, чому мама так зробила? Він був, мабуть, поранений і некрасивий.

— Так, мама потім так і сказала. Вона не забирала мене від бабусі, щоб я не лякався.

— А мій не приїжджав до нас поранений ні разу. Його зразу привезли вбитого. Тому я не лякався. Точніше, лякався лише раз – як уже ховали.

— Пощастило. А я лякався два рази...

Хлопчик 11 р.

— Тьотя Оксана, я хочу вам щось секретне сказати. Я весь час вам казав, що хочу бути схожим на тата. Оце ж він загинув недавно. Але я брехав. Загинув не тато, а вітчим. Я на нього хочу бути схожим... А мій тато підтримує Росію.

Хлопчик 13 р.

— Пані Оксано, а я вмію робити молочний коктейль. Я змішую полуниці, цукор та молочко і збиваю блендером. І додаю сметану, щоб густіше було.

— Круто! А хто тебе навчив цього рецепту?

— Не знаю. Сам. Я, мабуть, у тата вдався. Я коли навчився так робити, то сам здивувався, що так смачно. В той день, коли навчився, вирішив спитати тата, чи він так само робить той коктейль, але він якраз загинув.

Оксана Левкова, журналістка, голова правління ВГО «Не будь байдужим!»

АНТИКОРУПЦІЯ, НАСЛІДКИ

Ефект від антикорупційних заходів в Україні за останні 4 роки становить близько 6% ВВП. Про це заявив голова Правління Інституту економічних досліджень Ігор Бураковський, який в Копенгагені презентував звіт про антикорупційні здобутки України. «Ми отримали дуже гарний результат: щороку завдяки тим заходам, що були зреалізовані в 2014–2017 рр., економічний ефект становив приблизно 6% ВВП. Це означає, що ми отримуємо реальні здобутки в боротьбі з корупцією. З іншого боку, ці цифри свідчать і про інше: наскільки глибоко українська економічна матерія вражена корупційними зв'язками», – сказав він. (Укрінформ)

УКРАЇНА СТВОРЮЄ ДОДАТКОВУ АРМІЮ

В Україні буде резервна армія на базі бригад територіальної оборони в кожному місті країни, це дозволить створити додатково півмільйонне військо для захисту від масштабного військового нападу агресора. Про це заявив секретар РНБО Олександр Турчинов. Нещодавно на Чернігівщині відбулися перші експериментальні тактичні навчання з територіальної оборони «Північна фортеця-2018». (Факти)

ДВІ ВІЙНИ УКРАЇНИ

Країни Заходу мають пам'ятати, що Україна зараз веде дві війни, захищаючи світ від агресії Росії та розбудовуючи демократію. Про це мін. закордонних справ Великої Британії Борис Джонсон заявив на Другій міжнародній конференції з питань реформ в Україні, яка відбулася в Копенгагені.

«Україна сьогодні в політичному сенсі виграє битву ідей і перемагає на шляху реформ і перетворень, з якого не можна звернути», – зазначив британський урядовець. (Радіо Свобода)

НАПРЯМОК – НАТО ТА ЄС

Верховна Рада ухвалила закон «Про національну безпеку України. Законом визначено принципи державної політики у сферах національної безпеки та оборони. Серед фундаментальних національних інтересів України названо: інтеграцію України в європейський політичний, економічний, безпековий, правовий простір; набуття членства в ЄС та в НАТО. Законом визначено над якими сферами здійснюють контроль президент України, Рада національної безпеки та оборони, Верховна Рада, Кабінет міністрів. (УНІАН).

ГОЛОДОМОР, ОГАЙО

«Штат Огайо приєднався до визнання Голодомору в Україні 1932–1933 рр. геноцидом українського народу. Губернатор штату Джон Касіч видав відповідну прокламацію», – йдеться в повідомленні українського посольства у США. У листопаді 2006 року ВР України визнала Голодомор 1932–1933 рр. геноцидом українського народу. Досі Голодомор визнали геноцидом 24 країни світу, а ще в низці країн – органи влади їхніх окремих територіальних одиниць. У посольстві уточнили, що станом на сьогодні Голодомор визнаний геноцидом вже у 12 американських штатах. Україна з посиленням на дані науково-демографічної експертизи стверджує, що загальна кількість людських втрат від Голодомору становить майже 4 мільйони осіб, а втрати українців у частині ненароджених становлять понад 6 мільйонів. (Радіо Свобода)

УКРАЇНА, ЕКСПОРТ ДО ЄС

Експорт України до Євросоюзу за перші чотири місяці збільшився на 26,6% (\$1,4 млрд.) і склав \$6,6 млрд. За останні чотири місяці в структурі українського експорту до ЄС з'явилося 366 товарних позицій. Основним торговельним партнером України в експорті товарів залишається ЄС – за перші 4 місяці цього року його частка склала 42,9%. Темпи зростання експорту до ЄС є значно вищими, ніж в цілому з України. Загалом експорт товарів з України за січень-квітень ц. р. збільшився на 12,8%. (Мін. економічного розвитку і торгівлі України)

9 КРАЇН ЄС СТВОРЯТЬ КІБЕРНЕТИЧНІ СИЛИ

За ініціативою Литви 9 країн-членів Євросоюзу прийшли до згоди щодо створення кібернетичних сил швидкого реагування. Відповідну угоду підписали у Люксембурзі Литва, Естонія, Хорватія, Нідерланди та Румунія, а Франція, Іспанія, Польща і Фінляндія офіційно приєднуються до кінця року. Мета – створити кібернетичні команди швидкого реагування. Ці команди могли би приходити на допомогу державам-членам у разі серйозних комп'ютерних інцидентів. Ще чотири країни: Бельгія, Греція, Словенія та Німеччина, – приєднуються до проекту на правах спостерігачів. Як стверджують литовські розвідувальні відомства, більша частина ворожої діяльності в кібернетичному просторі пов'язана з Росією. (Європейська правда)

ДО 1030-РІЧЧЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ

ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Однак серед безжурного життя, серед бенкетів і двірського гомону йому все одно чогось не вистачало, своїм серцем він відчував, що є якесь інше життя. У такі хвилини не раз йому на думку приходили слова бабусі Ольги, яка його виховала; слова, які здавались йому тоді прекрасною билиною про чудесне небо, про рай, повний ангелів, серед яких царствує великий і добрий християнський Бог. Чув князь, що віра, яку сповідує Русь, не є добра, що нема сили ані в Перуна, ані в Дажбога, ні в інших ідолів; Володимир шукав дороги та не міг її знайти, бачив, що зійшов на манівці.

Прийшли болгари з-над Волги і Ками, що визнавали магометанську віру, і почали прославляти, та не сподобався князеві звичай обрізання. Прийшли німці, але й вони відійшли ні з чим. Наважилися прийти і жиди-хазари, та їх з ганьбою прогнали з княжої палати, бо вони самі визнали, що Бог відкинув їх від себе за гріхи. Усі вони приходили, бо шукали опіки й миру, бо боялися князя, бо пам'ятали силу його батька, великого Святослава, та й самі були свідками перемог Володимира. Прийшов також грецький філософ. Він показав Володимирові ікону Страшного суду, показав на образі тих, що потрапили на небо, і показав муки тих, що потрапили в пекло, і не бракувало там царів і могутніх князів. Так само святий апостол слов'ян Методій написав образ Страшного суду в палаті болгарського князя Богориса, і той, подібно, як тепер князь Володимир, глибоко задумався над тим, що буде після смерті. Духом він уже став прихильником християнської віри.

Однак великий князь не хотів накидати народові своєї волі. Був на Русі звичай, що у важливих справах весь народ забирав голос і вирішував, що робити. І тоді, за порадою народу, було вислано десять мудрих, досвідчених мужів у чужі краї, пізнати кожну віру і обряд. Коли ж повернулися, то сказали, що їм сподобалося у греків, що їх богослуження вразило серця посланців, що їм видалося немов це ангели стоять при престолі в церкві в часі богослужіння і радили князеві прийняти віру з Греції. Вони сказали: «Якщо б грецька віра була не добра, то Ольга, прамати твоя, жінка мудріша від всіх

людей, не прийняла б її!». Так то порада від старшин народу цілком відповіла на бажання князя Володимира – він вирішив прийняти Христову віру східного обряду, що найбільше відповідає руському духові.

Але Русь мала мир з греками, який був укладений у прикру для неї хвилину, після війни, в якій греки взяли гору над геройськими подвигами Святополка. Володимир не вмів коритися і не вмів просити, він пішов походом (988 р.) на Херсон Таврійський (сьогодні Крим), захопив Корсунь, а тодішнім імператорам Василієві II і Костянтинові VIII пригрозив, що піде воювати далі, у грецькі землі, якщо не віддадуть йому своєї сестри Анни за дружину. Анна погодилася на це, але при умові, що Володимир прийме хрещення.

І невдовзі вона прибула до Корсуня з величавим двором. Володимир тяжко занедужав на очі, але та хвороба відступила зразу ж після хрещення. У церкві святого апостола Якова, перед цим навчений правд Христової віри, Володимир прийняв хрещення з рук Корсунського єпископа, і водночас нове ім'я – Василій. Сталося це 988 р. Разом з ним охрестилося дуже багато воїнів з його дружини. Після хрещення Володимир-Василій повинчався з Анною, у пам'ять цієї важливої події він наказав побудувати в Корсуні церкву святого Василія, повернув імператорам здобуту землю, взяв зі собою мощі святого папи Климента і його учня святого Фива (які добули з морської глибини святі Кирило і Методій), узяв багатьох священників і митрополита Михаїла, а крім того ще церковної утварі, святих книг, та вернувся на Русь.

Перстень великокняжої доби з проквітлим хрестом. Такий хрест виступає прообразом Дерева життя. «Проквітлий (пророслий) хрест, орнаментований рослинами, з'являється в IV ст. В Русь-Україну потрапив з Візантії безпосередньо і при посередництві Криму в період після офіційного прийняття християнства.» (І. Ровенчак, «Вісник геодезії та картографії»)

Святий Володимир прийняв Христову віру від греків тоді, коли Церква була єдина, коли не було поділів, прийняв, отже, віру з найчистішого джерела, й водночас правду верховну владу наступника святого апостола Петра, видного глави Христової Церкви – Папи Римського.

Повернувшись до Києва, святий Володимир (святим він став не тому, що охрестився, а завдяки своєму справді святому життю після хрещення) приступив до хрещення цілого народу. За наказом князя, ідола Перуна волокли вулицями міста і кинули в Дніпро. В Києві значна частина народу вже сповідувала християнство. Погани охоче прийняли Христову віру, бо «якщо б вона була зла, то князь і бояри її не прийняли б».

І прийшов великий день, день спасенний, коли народ, на місці, що й нині називається «Хрещатик», увійшов у Дніпро, щоб прийняти хрещення... У той день, – пише літописець, – земля і небо ликувало. Народ громадами входив у ріку, і кожну громаду при хрещенні віддавали під опіку якогось святого. А святий Володимир на березі голосно молився до Бога: «Господи Боже, Сотворителю неба і землі, пошли своє просвічення на людей своїх і дай їм спізнати Тебе, Бога істинного, і утверди їх у святій вірі, і мені подай допомогу проти видимих та невидимих ворогів, і прослав на Русі Ім'я своє пресвяте!».

Сталося це 1 серпня 988 р. Охрестивши Київ, святий Володимир став поширювати Христову віру і в інших містах. Він усюди закладав школи, будував церкви, зокрема Десятинну на честь Пресвятої Богородиці, на тому місці, де стояв Перун. Для цієї церкви він призначив довічно частину княжих

доходів. Де стояв ідол Тура, там звів храм святого апостола Петра; на місці Волоаса – церкву святого Власія; а ще звів церкву святого Григорія. У Василеві, або Василькові, поставив церкву святого Василія і Преображенський храм на пам'ять чудесного спасення від печенігів. Також святий Володимир побудував багато Божих храмів на Волині, зокрема у місті Володимирі-Волинському Успенську церкву і храм святого Василія Великого, в Луцьку – церкву святого Димитрія, в Овручі – храм святого Василія Великого та багато інших.

У Десятинну церкву, після її освячення у 996 р., було перенесено з Миколаївського монастиря нетлінні мощі святої Ольги. А сам Володимир став взірцем благочестя. Довгими годинами він читав Святе Письмо, а милосердя його було таке велике, що навіть злочинців не хотів карати, аж поки єпископи не порадили йому дотримуватися закону, згідно з яким злочин мав бути покараний. Уста його постійно промовляли молитву: «Господи, я був як звір: багато зла у поганстві, і жив як худоба. Ти смирив мене, слава Тобі, Господи!».

Щодня у княжому дворі ставили довгі столи, за якими князь, «красне сонечко», як звав його народ, пригощав убогих, а хворим посилав страву до їх домів. Скільки йому довелося пережити прикрощів від своїх синів, які, попри прохання батька, сварилися та ворогували між собою, навіть йому грозили війною, – це належить до історії. Святий Володимир усе жертвував Богу і в молитві шукав розради. Помер князь 15 липня 1015 р. у Берестові. Злобний Святополк, братанич

покійного, перевіз його тіло до Десятинної церкви.

Перший київський митрополит-русин Іларіон (1051–1067), муж великої святости, той самий, що не раз молився у печері, яку сам викопав, і в якій згодом замешкав преподобник Антоній Печерський, в одну з річниць смерті святого Володимира, виголошуючи похвальну промову в його честь, сказав такі слова: «Як тебе похвалити, достойний і славний отче наш, премужественний серед земних владик, Василіє? На тобі на правду сповнилися слова Господа нашого Ісуса Христа, сказані Томі: "Щасливі ті, які, не бачивши, увірували!" (Йо. 20, 29). Тому і ми, зі смиренням та з певністю, називаємо тебе блаженным. Хто висловить багатство твоїх милостинь і щедрот, які ти вдень і вночі виявляв убогим, сиротам, хворим, обтяженим боргами, вдовам і всім, хто просив милости? Ти читав слова, сказані пророком Даниїлом до царя Навуходоносора: "...Царю, нехай моя порада буде тобі до вподоби: спокутуй твої гріхи милостинею і твої переступи – милосердям до бідних" (Дан. 4, 24); ти чув ці слова, світлоносний отче, і не задовольнився лиш їх знанням, але й на ділі все це чинив: давав милостиню, одягав, годував голодних, посилав усяку поміч і втіху хворим, звільняв невольників. Твої щедроти й милостині і донині згадує народ, а як добре їх пам'ятає Бог і Його ангели! Якщо всеблагий Господь дає нагороду за навернення одного чоловіка (див. Як. 5, 20), то яке блаженство знайшов ти, Василіє, що не одного чоловіка, не десять міст, а весь свій край привів до правди? Якщо той, хто лишень визнає Христа перед людьми, буде Ним визнаний перед Богом-Отцем, то якої похвали гідний ти, що не тільки ісповідував Христа, але й утвердив віру в Нього по всій своїй землі. Як часто ти скликав владик та з великим смиренням питав їх поради, як серед людей, що недавно пізнали Господа, утвердити Його закон! Ти утвердив віру зі своєю бабцею Ольгою, ти приніс хрест із Царгорода й утвердив його на своїй землі. І за це Бог зробив тебе учасником вічної слави і чести в небі, за благовірність, якою освятив ти своє життя».

Продовження на 5 стор. ▼

ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ

Пам'ять святих Володимира, Ольги, Бориса і Гліба Церква почитала вже за князя Ярослава. Коли ж 15 липня 1240 р. Олександр Невський, за молитвами св. Володимира, побив тевтонців – то відтоді почали вшановувати його як святого. Службу святому Володимирі встановлено у Новгороді тоді, коли весь Київ, зокрема й Десятинна церква, лежав у руїнах після татарської навали. Петро Могила при об'єднанні Десятинної церкви знайшов частину мощей святого Володимира. Першу згадку про вшанування Володимира як святого знаходимо в Лаврен-

тійському літописі від 1263 р. У 1853 р. в Києві поблизу Золотоверхого Михайлівського монастиря святому Володимирові було зведено пам'ятник. А в Севастополі, поблизу Херсону, на місці, де, згідно з переданням, Володимир прийняв хрещення, у 1891 р. в його честь було побудовано величний храм.

У серці ж кожного русина є нерукотворний пам'ятник вдячності цьому просвітителю Руської землі, за яку він постійно заступається у своїх молитвах. І доки Русь живе, доки Дніпро несе свої води, доти буде слава і поклоніння рівноапо-

стольному князеві – святому Володимирові.

Доти стоятиме Русь, доки держатиметься віри, яку приніс нам святий Володимир, доти чекатимемо давньої слави, сили і чести, доки не повернемося до давньої святости наших предків. Сильною і славною може бути лишень та Русь, яка прямує вперед з хрестом і тримається Божого закону та благочестя предків. Руси іншої не може бути і даремні зусилля тих, які хочуть іншими дорогами дійти до великої народної мети.

Іван Луцик, фрагмент книги «Життя святих», в-во Свічадо, 2011 р.

Вітраж в церкві в Дрогобичі.

С-на: Анатолій Балух, він також автор вітражів м. ін. в храмах у Тернополі, Донецьку, Новояворівську, Львові, Чорткові, Гусятині, Нью-Йорку, Торонто, Пуерто-Ріко, в селах: Заглина, Новосілка, Деревач, Джублик

МОЛИТВА ДО СВ. ВОЛОДИМИРА

Святий український Князю! Тобі більше ніж іншим святим я маю сміливість доручити потреби мої, і всього нашого українського народу. Святий Князю, Ти був володарем українських земель. Ти охрестив Україну в ім'я Пресвятої Тройці: тому Ти, святий Володимире, з волі Божої є першим заступником України в усіх потребах дочасних і душевних.

Тож, святий Покровителю України, зглянься на мольби мої, і всього українського народу, і як колись живучи на землі, так тепер прославлений в небі молися за нас.

Молися найперше, щоб увесь нарід, яким Ти колись управляв, визнавав одну святу католицьку віру, яку Ти прийняв, і в якій Ти себе освятив. Молися, щоби заповідь любови Бога й ближніх була завжди вказівкою нашому народові в громадському житті. Але що наш нарід живе серед таких тяжких відносин дочасних, як ледве який інший нарід на землі, тож молю Тебе, Заступнику й Покровителю української землі, вставляйся за нас до Божого Величства й випроси нам також благословення в дочасних потребах.

Святий Володимире, будь нам ревним Опікуном і Заступником в небі, як Ти був ревним і печальним князем нашим на землі. Амінь

ХТ

НЕРОЗКАЯНИЙ

21 червня помер Богдан Климчак – останній політв'язень комуністичного режиму, який вийшов на волю в листопаді 1990. Вічна пам'ять! Про нього і таких як він мій нарис з «(Не)історичних митей».

Його знову викликали до керівництва табору. Він не поспішав, бо знав, що там очікує. Знову намовлятимуть підписати покаяння. Знову там буде хтось із товаришів, які зробили це і вже ось-ось будуть на волі. Хоча навряд. З тих, хто міг підписати каяття, здається, вже всіх звільнили. Тому в таборі зеків тепер кілька, і всі такі, як і він.

«Фанатики!» – зі злістю називав їх начальник. Його бісило, що тепер через якусь трикляту «перестройку» він, начальник табору, має ПРОСИТИ зеків підписати заяву. Він не має права аргументувати свого настирливого прохання ударом. Ідіоти у Москві геть оскаженіли – нещодавно звільнили за «неправомірне застосування сили» його колегу з іншого табору. Причому не тишком-нишком, а якнайгучніше (клята «гласность»!). Зміни в таборі означали тільки одне – серйозні зміни в країні. І не схоже, щоб це були зміни на краще для таких, як він.

Зеків зміни, навпаки, надихали, вселяли надії. Коли почалася кампанія з каяття, чимало відразу погодилися підписати: «Головне опинитися на волі, а там побачимо». Більш упертих ламали – з допомогою товаришів, що розкалялися, чи навіть

родичів, які приїжджали напоумити своїх близьких.

Але старий зек, який прямував до адміністрації табору, був незламний – «Не підпишу!». Це єдине, що від нього чули щоразу після пропозиції начальника. Може тому, що вже не мав родичів, через яких можна було тиснути на нього. Та й не був великим оптимістом щодо змін в країні. Пам'ятав «полегшення» після смерті Сталіна, що закінчилося розстрілом в'язнів у Кенгірі.

Дійшов до дверей кабінету, де його чекали. Перед начальником лежав папірець з якимись текстом і ручка. Звично оголосив:

— Не підпишу!

— Підпишеш, – несподівано весело відповів начальник, — цього разу підпишеш. Та ти хоч глянь на папір!

Придивившись, зек зрозумів, що перед ним не стандарт-

на покаянна заява, а щось інше. Невже ради нього переформулювали текст? От дурні, він не збирався нічого підписувати. Але то був зовсім інший текст – акт ознайомлення з рішенням про ЗВІЛЬНЕННЯ. Термін його ув'язнення закінчився, але його продовжували утримувати в таборі, вишукуючи причини, щоб він, нерозкаяний, раптом не опинився на свободі. А зараз його звільняли навіть без тієї принизливої заяви!

Значить, не марним був завзятий спротив, навіть тоді, коли калялися найближчі та, здавалося, найміцніші. Він таки переміг клятву систему. І зробив це тут, у самому її серці, оточеному вишками та колючим дротом. Тепер у старого песиміста не було сумнівів – системі залишилося жити недовго й поза табором.

**Володимир В'ятрович,
з Фейсбуку**

Довідка

Богдан Климчак (нар. 1937 р., с. Себечів, Львів. обл.) – учасник національно-визвольного руху. 1949 після арешту старшого брата (чл. ОУН) разом з родиною висланий на спец. поселення у Хабаровський край. 1957-го заарешт., засудж. до 5-ти р. таборів. 1962-го звільнений, повернувся на Тернопільщину. 1958-го розпочав літ. творчість, написавши новелу «24 години з життя політв'язня». Після тривалої підготовки 21 вересня 1978 побл. ст. Душак (Туркменістан) перейшов советсько-іранський кордон з метою звернутися у посольство Великої Британії із проханням про політ. притулок. Однак був переданий іран. владою представникам ССРСР. 1979-го за звинуваченнями в антирад. агітації і пропаганді та зраді батьківщини засудж. до 15-ти р. таборів суворого режиму і 5-ти р. заслання. З поч. передчасного звільнення політв'язнів (1987) відмовився підписувати клопотання, що могло б слугувати підставою для помилування. Звільнений 11 листопада 1990 останнім з укр. політв'язнів. Вийшовши на волю, демонстративно відмовився від советського паспорта. Від 1992 мешкає у Львові, де видає кн. «Оаза-гора» і зб. «Оновлений Декалог поневоленого Українця».

Ю. Д. Зайцев, «Енциклопедія сучасної України»

Голова Служби безпеки України Василь Грицак та журналіст Аркадій Бабченко під час зустрічі з пресою. Київ, 30.05.2018 р. С-на: Валентин Огіренко, Радіо Свобода

УКРАЇНА ЗАВДАЛА УДАРУ ПУТІНСЬКИМ КІЛЛЕРАМ. ЧОМУ Ж МИ ЦЬОГО НЕ СВЯТКУЄМО?

мадськості до українських спецслужб та посилює кремлівську пропаганду. Я не згоден з цим. Ось як Бабченко відповів на критику у свій бік у соцмережах: «Давайте уявимо, що ви маєте стикнутися зі своїм убивцею і вибрати між професійною етикою та виживанням. Я обрав вижити». Таку форму дезінформації використали навмисно, аби заманити таємних агентів особи, і вона стала водночас і іронічною і успішною.

Ось [яким має бути] справжній заголовок: «В Європі триває війна, а Україна перебуває безпосередньо на лінії фронту». Бабченко та подібні йому – це мішені для мережі убивць, якою керує Москва у всьому світі. Путін заохочує жорстокість Башара Асада в Сирії, «хакає» вибори у Сполучених Штатах та в Європі, поширює брехню та пропаганду. Він розпочав цю війну багато років раніше і не зупиниться доти, поки він та його банда не опиняться у повній ізоляції та не втратять свою могутність, багатство та доступ до Заходу.

Критики Путіна зовсім не захищені від його бомб, куль, ядерних ізотопів чи нервово-паралітичних речовин. Єдиний реальний захист – це стримування, справжнє покарання за такі

нестерпні дії. Звичайно, московські дисиденти та журналісти не мають жодної можливості карати Путіна та його головорізів, тож уся відповідальність падає на плечі лідерів вільних країн, де ціна людського життя і досі має значення.

Не лише москвитини є його жертвами. 24 травня (в той же день, коли Спільна розслідувальна група під головуванням Нідерландів оголосила, що саме московитські сили є відповідальними за збиття малайзійського боїнгу у небі над східною Україною у 2014 році, коли загинуло 298 осіб) французький президент Емануель Макрон перебував у Санкт-Петербурзі, де він укладав енергетичні угоди з Путіним. А в день «вбивства Бабченка» німецький президент Штайнмаєр знову підтвердив участь Німеччини у будівництві газогону «Nord Stream 2», який зробить Німеччину ще залежнішою від Кремля. І все це відбувається попри вторгнення Московії в Україну з 2014 року.

Ось як виглядає умиротворення ворога. Але сьогодні це не той багатообіцяний «мир для нашого часу». Сьогодні це товсті контракти з Московією на газ і нафту. Ось як Путін влаштовує свою

гібридну війну на Заході. Ось ці гроші, які він використовує, аби убивати нас.

Після того, як новини про живого Бабченка поширилися і в Осло, я скостився можливість нагадати йому, що очікування щодо його подальшої кар'єри зараз є дуже високими, як і в усіх тих, хто теж коли-небудь «воскресав». Останній раз я бачив його у Нью-Йорку, де він був спікером на Putincon, спільній з Human Rights Foundation конференції. Бабченко не мав жодних ілюзій щодо спільності позиції США та путінської Московії. «Головна зброя Путіна – це пропаганда», – сказав він у своїй промові. Аркадій розповів про свою службу в московитській армії, про дві жахливі війни у Чечні (також частина Московії). «Нас, солдат, переконували в тому, що чеченці ненавиділи нас, тож ми повинні були ненавидіти їх теж – і вбивати. Тепер же Путін змушує росіян ненавидіти вас».

Нам пощастило мати таких правдомовців, як Бабченко. Але вони не житимуть довго, якщо ми не зможемо їх захистити.

Гаррі Каспаров, «The Washington Post», переклад українською – Петро Козак, подано за «Radio Lemberg»

У вівторок [колишнього] московського журналіста Аркадія Бабченка вбили в його ж апартаментах у Києві, в Україні... Принаймні ми так усі думали. Я був у Норвегії в цей час, відвідав десятий щорічний «Форум свободи» в Осло як голова Фонду прав людини. Тоді ми порушили проблему, пов'язану з убивством, яке й засудили. Тої ночі я написав колонку, присвячену його пам'яті, наповнену відразою через смерть ще одного друга по опозиції до Путіна. «Я відчуваю сум, виснаження та обурення, – написав я, – але зовсім не подив».

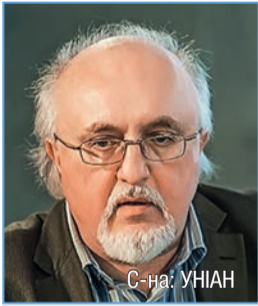
Справжній подив з'явився наступного ранку, коли ми дізналися, що Бабченко взагалі-то живий. Інценування його смерті українськими спецслужбами було частиною розробленої жорсткої операції, мета якої – зруйнувати мережу убивць Путіна в Києві, яка діяла протягом певного часу. Правоохоронці оголосили, що вже схопили особу, яка вистежувала Бабченка. Є надії і на те, що ця особа приведе до тих,

хто замовив убивство. Більше деталей попереду, але вже очевидно, що на приманку кльонули, відповідний арешт – проведено. Є надії, що вся мережа убивць буде врешті викритою.

На офіційному брифінгу Бабченко попросив вибачення за той біль, якого він завдав своїм друзям та близьким (про операцію він не повідомив навіть свою дружину, тож його здоров'я – все ще у небезпеці!). Він узяв на себе всю відповідальність і сказав, що ніколи би не вдався до таких відчайдушних заходів, якби ситуація не була настільки складною. Ті з нас, хто змушено перебуває у вигнанні через путінський тиск на «іншодумців», постійно оплакують своїх колег, тож я також не можу не радіти з того, що Аркадій є живим. Я втратив забагато друзів через кулі і побиття, аби виплескувати свій гнів на будь-кого іншого, окрім самих убивць і тої особи у Москві, яка керує ними.

Дехто стверджує, що така хитрість шкодить довірі гро-

Думи мої...

С-на: УНІАН

1. Що означає «відчувати себе українцем»? Такі речі важко надаються до означення словами. Це ніби невловимі ментальні риси, однак українці є різні. Є українці, для яких гімн, прапор і герб України – то святе. Та є й такі, які вважають, що треба поміняти кольори місцями в національному прапорі, гімн переписати... До герба якийсь снопик пшениці й кущик калини домалювати. Хто таке пропонував? Оксана Білозір. Вона ж щира українка. От їй не вистачає там чогось, щоб красиво було... А гімн нащо переписувати? Всі гімни, які у світі є, – то ж повна графоманія. Там прості слова й мелодії, але немає високої поезії та музики. Та це все одно національна святиня, за яку люди йшли на смерть. Щодо того, хто і як почувається українцем. Незалежно від ставлення до кольорів національного стяга, скептичного ставлення до параду вишиванок тощо людина або відчуває, що вона українець, або ні.

2. Я про це писав давніше у статті про малоросійський мазохізм: переважно ми святкуємо наші поразки, а не перемоги. Так досі є з Крутами, Берестечком, де щороку збирається велика кількість людей. Були ж і Конопотська битва, і бій під Оршею, та й під Мотовилівкою москалів побили. Молоде покоління має вчитися на перемогах, а не тільки на поразках. Щоб ми мали чим пишатися. Виходить так, ніби ми не мали своєї історії державності. Так, держава була в певні періоди нашої історії, переважно зовсім недовго, але чомусь зрідка акцентують увагу на тому, що ми мали своїх королів, не лише Данила Галицького. А хто говорить про те, що Володимир був не просто князь, а імператор? А потрібно знати. Над цим давно треба було працювати. Я тому й пишу про минуле, бо для того, щоб досягнути, що насправді відбулося, потрібен якийсь час. Лише тоді можна зрозуміти, що відбулося. Якщо вийде то зробити. Те саме

і з Майданом, і з Революцією гідності – це масштабні речі, які потребують часу для осмислення. Гемінгвей і Ремарк писали про Першу світову війну через 10–15 років, як вона скінчилася.

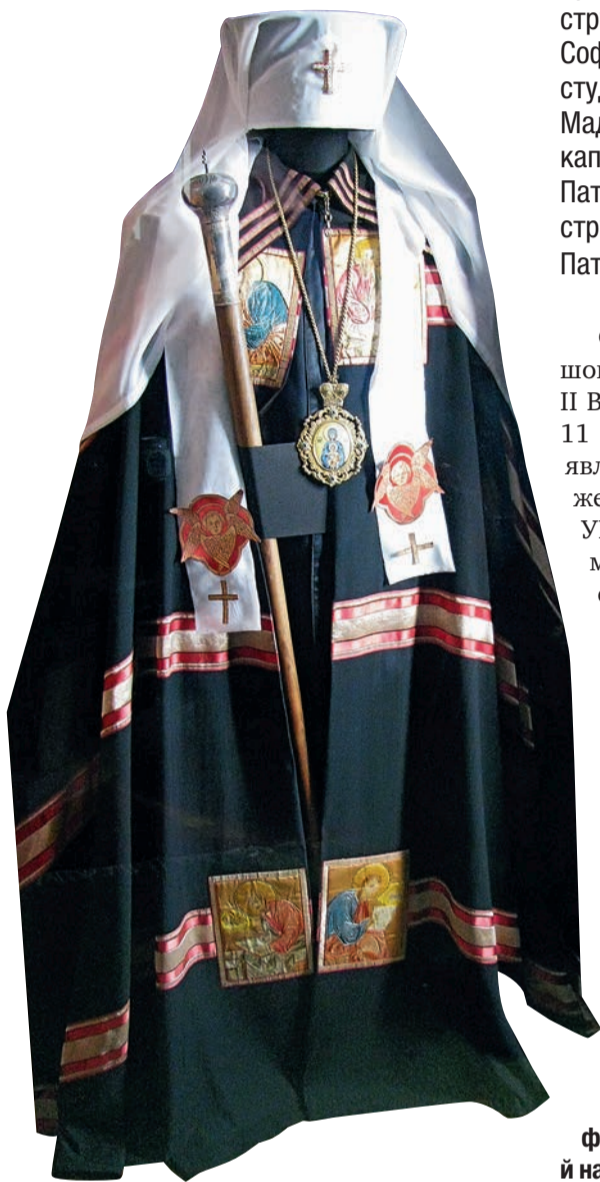
3. Революція гідності – це дуже чітке визначення процесу. Це наша перемога. І на тому прикладі потрібно вчити нові покоління. Йдеться передусім про гідність українців, які не дозволили плювати собі в обличчя, не дозволили знущатися над своїми дітьми і стали на захист найважливіших цінностей. Якби тоді не побили студентів, то невідомо, чим ця історія на Майдані скінчилася б. Так сталося, бо ідіот Янукович зробив те, що людина зі здоровим глуздом не зробила б. Майдан – це битва, яка закінчилася нашою перемогою. Бо всі наші революції закінчувалися переважно поразками.

Можна нарікати на те й на се, але перше: у нас нарешті відбулася декомунізація, і це надзвичайно важливо, ту пуповину з Росією потрібно було обірвати давно. І друге: жоден український президент не дозволяв собі розмовляти з Росією так, як Порошенко, відкрито й однозначно. Тож нарешті відбувся розрив із РФ. Міф про братні народи – то була наша біда, та ніде у світі такого немає! Канадці ніколи не проголошували, що вони з американцями братні народи. Американці з британцями тим паче. Бо ж це маячня, таке в голові не вкладається. А росіяни собі вигадали, що ми братні народи, вони так братаються з усіма: чи з узбеками, чи з чучмеками, то чому ще з українцями не побрататися? Вважаю дуже важливим, що такий міф сьогодні зруйнований.

Юрій Винничук, письменник. Підготувала Інна Корнелюк.

Проект Антіна Мухарського «Національна ідея модерної України». Інтерв'ю з митцями, філософами, лідерами думок. «Тиждень.ца». Подано фрагмент розмови

До 125-річчя від дня народження Патріарха Йосифа Сліпого і 55-річчя його звільнення з неволі

Музей Йосифа Сліпого в Римі, УКУ. Мантія Патріарха, клобук, дерев'яний посох та панатія

ПАТРІАРХ ЙОСИФ В КОНТЕКСТІ «ОСТПОЛІТІК» ВАТИКАНУ (6)

Крім придбання матеріальних структур в Римі: УКУ, Собор Святої Софії, «Студіон» для монахів-студитів, «Дім Паломника» на площі Мадонна дей Монті з прибічною каплицею Жировицької Богородиці, Патріарх також хотів, щоб ієрархічна структура УГКЦ була завершена Патріархатом.

Свої плани стосовно патріаршого устрою нашої Церкви під час II Ватиканського собору він виявив 11 жовтня 1963 року. Патріархат являвся єдиним засобом для збереження єдності й самого існування УГКЦ. В основу відповідних домагань лягли умови Берестейської Унії 1596 р., коли в Бересті владики тодішньої Української Церкви, зібрані на соборі, приєдналися до Католицької Церкви. Отці II Ватиканського собору чемно вислухали слова Патріарха, який, на жаль, не дїждався від Собору встановлення патріархату для УГКЦ. Не слід забувати, що Собор відбувався за таємними домовленостями на зустрічі католицької сторони з православними в Борні, біля Меца, тобто без оприлюднення будь-яких документів проти комунізму.

На жаль, бажання Патріарха Йосифа відродити свою Церкву на чужині й надати їй патріаршого устрою знайшло рішучий опір серед чиновників Римської курії, передовсім Східної Конгрегації, Секретаріату у справах з'єдинення Церков і, на кінець, серед викладачів єзуїтської школи «Руссікум» в Римі. Представники всіх тих установ твердили,

що для відновлення повних прав УГКЦ існували канонічні, екуменічні й політичні перепони, хоч всім було більш, ніж відомо, що все звужувалося до єдиної причини заперечення тих прав: це спричинило б цілковитий крах екуменічного руху, тобто руху зближення Ватикану з РПЦ.

На думку чільників Римської курії, глава будь-якої Церкви не має жодної юридичної власті над своїми вірянами поза своєю так званою канонічною територією. Віряни поза своєю оригінальною церковною територією підлягають юридичній владі місцевого ієрарха, тим паче, коли такої Церкви «немає». Що більше! З точки зору успішного діалогу й екуменічного руху, представники РПЦ завжди настоювали на тім, що базовою точкою для проведення будь-яких переговорів, оце «sine qua non», завжди залишається заперечення існування УГКЦ. Тому Секретаріат у справах з'єдинення Церков завжди мовчав на напади РПЦ стосовно УГКЦ, навіть тоді, коли треба було, хоч би і по-дипломатичному, виступити на захист переслідуваних християн нашої Церкви.

Митрополит РПЦ Нікодин гостро запротестував в Римі проти будови Собору Святої Софії. Переконавав Ватикан, що це не було в дусі екуменізму, який здійснювався в той самий час як була переслідувана УГКЦ, про що Ватикан не міг не знати, тим паче, коли про те розказував влад. Василь Величковський, який дістався від каральних таборів на Захід 1972 року! Однак, незважаючи на те, достойники Римської курії прийняли Філарета з великою пом-

пезністю, коли він приїхав з візитом до Риму. Ватиканські чиновники воліли не бачити й не чути про переслідування УГКЦ.

Дуже великий «злочин» скоїв проти УГКЦ кард. Війо, очільник Секретаріату для з'єдинення християн, коли він, присутній на введеному на трон Московського Патріархату Пімена, 7 червня 1971 р., не запротестував, хоч би й навіть злегка, на слова Пімена, який велично декларував, що один з найбільших успіхів РПЦ було «повернення УГКЦ в лоно РПЦ». Не тільки, що кардинал не запротестував тоді в Москві, але навіть після свого приїзду до Риму він не наважувався згадати про це.

Очевидно, встановлення Патріархату для УГКЦ було б страшним ударом по екуменічному діалогу Риму з Москвою, бо така дія вважалася б з боку російського православ'я справжньою провокацією. У тих часах, однак, екуменічний діалог, під поштовхом низів, починає вже набирати політичних обертів, у тому значенні, що переслідування вірян за їхню віру починає вважатися «здавлюванням релігійної свободи» та «репресією свободи людини». Навіть переслідування УГКЦ тепер стає політичною справою, оскільки це було серед лозунгів тих рухів, які починали виступати за «свободу совісті». Не один церковний достойник в Римі починав підтримувати такі рухи, але ніхто з них ніколи не твердив у своїх виступах, що це Московська Церква допомагала комуністичному режимові у цьому переслідуванні. (Далі буде)

Для «ХГ» о. Євген Небесняк

РЕКОЛЕКЦІЇ ІЗ ПАПОЮ ФРАНЦИСКОМ

В чудовому місці Херефордї, аббатство отців Бельмонтської монашої спільноти, з 21 по 25 травня знайшли свій черговий благодатний час 12 отців єпархії «Пресвятої Родино», що у Великій Британії, разом із владикою Глібом Лончиною, щоб пройти річні реколекції. Був запрошений священник-реколектант з України, але в силу різних обставин, він не зміг прибути. За Божим Провидінням ці реколекції провадив для нас папа Франциск! Звичайно тут постає певна інтрига та запитання: «Невже?». Через свою книгу «Радійте і Веселіться» (Gaudete et Exsultate), серце та вуста владика Гліба Лончини, ми змогли відкрити для себе нові дороговкази в поклик до святості та побачити певні перешкоди на цьому шляху. Ми мали майже п'ять днів духовних вправ, на які саме й припали п'ять розділів книги.

У перший день ми роздумували над розділом: «Поклик до святості». Саме папа наголошує, що не можна шукати «тихого та комфортного жит-

тя», в якому людина, наче в шкарлупі, стає байдужою до свого покликання, яке дає Господь. Господь кожному дає місію життя, але саме це іноді лякає нас, бо ми не знаємо як та куди і в який спосіб Ісус буде нас провадити. Треба відважитись жити повноцінним людським активним життям, як нам дають приклад багато святих. В малих непомітних справах, у відносинах з іншими виявляти Божу Любов. Неодноразово приклад жінок запалює до наслідування: св. Гільдегарда, св. Бригіда, св. Катерина Сіенська та ін. Потрібно всього себе віддати Богу, щоб охопити унікальний план, даний тобі з вічності. Дозволи ти Господу та Святому Духу говорити в нас і діяти та перемінювати. Ось де початки святості. Не треба її боятись, але прагнути. Тоді наші плоди будуть рясними в світі.

Другий день реколекцій був зосереджений на перешкодах дороги до святості: сучасний гностицизм

та пелагіанізм. Коротко – перший говорить про надможливості розуму, який здатен збагнути істини життя та мати певні таємниці і секрети, які зарезервовані лише деяким «вибраним». А ті втаємничені можуть маніпулювати іншими людьми, вдаючи, що лише вони посідають певні ключі мудрості та гідні бути абсолютними лідерами якоїсь групи віруючих людей. Ісус говорив і діяв відкрито. В нього не було жодних таємниць, але все, що потрібно для спасіння він зробив і навчив апостолів. Учні про це написали і передали всім людям. Кожний має право пізнати Бога і прийняти спасіння на дорозі святості. Другий – пелагіанізм – виключає дію Божої Ласки, Сили і Благодаті. Людина повинна своїми зусиллями і ділами «заробляти» собі на Царство Небесне. Тут є та небезпека, що люди так й думають. Ми не можемо заробити вчинками нічого, бо Ісус все вже нам дав. Кожне

добре діло, це лише наша відповідь на Безмежну Божу Любов.

Третього дня владика Гліб відкривав нам розділ: «У світлі Вчителя». Дуже просто і глибоко папа Франциск ще раз представляє Євангельські Блаженства. Це наче йти проти течії цього світу. Все, що відкинене суспільством є «Блаженним» в очах Господа. Блаженні вбогі духом – папа пише: «Багатство нічого не забезпечує. Насправді, як тільки ми відчуємо, що ми багаті, ми можемо стати такі самозадоволені, що не залишимо місця для Божого Слова, для любові наших братів і сестер, чи радості найбільш важливим речам в житті» (G. et Ex, ст. 30). Переглянувши всі блаженства, ми можемо побачити в них кроки до святості і сказати, що у блаженствах проявляється і діє «милосердя», котре «є повнотою справедливості і найбільшим виявом Божої Правди».

Продовження на 8 стор. ▼

РЕКОЛЕКЦІЇ ІЗ ПАПОЮ ФРАНЦИСКОМ

▼ Продовження. Початок на 7 стор.

Розділ четвертий, який називається «**Знаки святості у сучасному світі**», навчив нас спостерігати і бачити особливі риси святого життя. Наполегливість, терпеливість і лагідність – ось певні критерії, за якими можна охарактеризувати людину, що прямує дорогою святого життя. Також не менш вартісним чинником для цього є почуття гумору. Погідна людина із усміхненим обличчям та добрим гумором потягає за собою інших. Ми мали на реколекціях чудового священика з Лондону – отця Іриней Крайчого. Він завжди має час поспілкуватись із вами і звичайно розповість якийсь новий жарт, що запалить сміхом присутніх. Чи у приватній розмові чи за столом при обіді, отець старався брати жарти із кумедних життєвих ситуацій. І справді, дорога до святості переповнена радості навіть і в похмурий день, хоча нас Бог благословив чудовою погодою до кінця реколекцій. Поруч із гумором для християн чи духовних служителів важливим є робити все із сміливістю та завзяттям, але насамперед, не забувати

про постійний зв'язок із Богом у молитві, читанні Біблії та Євхаристії.

П'ятий розділ «**Духовна боротьба, чуття і розпізнання**» нашого останнього дня духовних розважань зосередився саме на цих аспектах, що у назві. Найголовніше – зло існує і дуже реальне! Саме те, що світ применшує або нівелює існування та дію духовного зла, людині,

яка прямує до святості, слід ніколи про це не забувати. Якщо ми на стороні Бога, то нам не уникнути цієї боротьби. Тут кожен повинен шукати зброї. За словами папи: «Для цієї духовної боротьби ми можемо розраховувати на сильну зброю, яку нам дав Господь: повна віри молитва, розважання над Словом Божим, Свята Літургія, адорація Ісуса

у Святих Тайнах, Сповідь, діла милосердя, життя у спільноті, місійна діяльність» (G et Ex, ст.60). На дорозі до святості може підстерігати така річ як духовна остиглість, що ослабить працю над собою. Щоб цього не стало потрібно просити Святого Духа про розпізнання прихованого зла. Тоді дорога до святості приведе до джерела вічного життя. Просімо Бога забрати страхи, що заважають повністю віддатись в Господні руки. Тільки повна довіра приведе до повноти святості і спасіння.

У молитві та інтенсивному навчанні ми набрали багаж, щоб згодом відчувати Божу опіку та любов у нас. Нехай кожний запалиться Духом Святим в бажанні святості і спасіння. Дякуємо папі Франциску та його голосу в особі владика Гліба Лончини, який спершу перепускав усі слова науки через своє серце та особисту молитву, а потім ділився з нами. На Божу Славу!

о. Володимир Сампара, служитель храму «Успення Пресвятої Богородиці», м. Манчестер

ХІ

КРИЇВКА

В криївці були образи Матінки Божої і Ісуса, молилися рано, в обід і вечір. Ну і вимолити ми ту Україну, і далі її мучать...

За німців я була в Юнацтві. Нашим станичним був Тимчишин. Потім носила штафетки, в хустину зав'язувала, йшла вночі або дуже рано. Носила в Гніздичів, на Кохавино. Я попадала в засідку по війні, але я так сховала, що москалі обшукували і не знайшли.

Я привела ще трьох дів-

чат: Анну, Софію і Настусю. То я вже їм казала, кого куда тре завести, сама не ходила. Мене допускали до криївки, там була друкарська машинка, а я вмела друкувати. То ще коли мене брали в організацію, то станичний питався, чи я вмю читати і писати. Як хлопці копали криївку, то землю вночі носили до 0,5 км під ліс, щоб не запідозрили.

Криївка була велика, до 5 метрів глибоко. Там було чисто, сухонько. Там поро-

били такі нари по обі сторони. Там могло бути до 40 чоловік. В криївці були образи Матінки Божої і Ісуса, молилися рано, в обід і вечір. Ну і вимолити ми ту Україну, і далі її мучать... Було багато літератури, хлопці були грамотні, багато читали.

Вентиляції не зробили, щоб не видати себе і тільки вночі відкривали наполовину, щоб можна було дихнути. Москалі не раз штики пхали і не знайшли. І були ранені, до яких треба було

ходити. Різали полотно і з того робили бинти.

Був такий ранений, що ногу повністю відірвало, то так йому кулеметом пересікли. То був чужий хлопець, а бій був в Гніздичеві. Але, на жаль, йому пішло зараження крові і він помер. Вночі яму брали, дали мамі знати і мама приїхала і закопали того хлопця. З того бою було 15 ранених. Я була не сама, то треба було рани чистити, по три рази в день перев'язки робили...

Я працювала до 1948-го року, а потім «добрі люди» мене видали...

Ганна Біляк, 1929 р. н., членка Юнацтва ОУН, зв'язкова, медсестра УПА, засуджена на 25 років, зі села Покрівці на Жидачівщині
Подано за: «Локальна історія»

ХІ

СВЯТО МАТЕРІ БОЖОЇ НЕУСТАННОЇ ПОМОЧІ

Глава УГКЦ Блаженніший Святослав затвердив текст Служби святої Матері Божої Неустанної Помочі, який був укладений Патріаршою літургійною комісією та переданий Предстоятелю для ознайомлення та проголошення. Декрет проголошення Служ-

би святої Матері Божої Неустанної Помочі виданий у Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового у середу, 20 червня.

«Зважаючи на поширення серед наших вірних культу Матері Божої Неустанної Помочі, з урахуванням

норми кан. 40, § 1 Кодексу канонів Східних Церков (ККСЦ), Синод Єпископів УГКЦ, що відбувся в престольному граді Львові 3–12 вересня 2017 року Божого, відповідно до припису кан. 880, § 2 ККСЦ, установав свято Матері Божої

Неустанної Помочі (н. 7).

Ми, владою нам даною, нашим декретом вих. ВА 17/454 від 11 грудня 2017 року Божого, подали це до відома Божого люду, постановляючи також його святкування щороку в першу неділю липня. Патріаршій літургійній комісії було доручено опрацювати богослужбові тексти цього свята», – зазначено в документі. (Ді УГКЦ)

◀ Образ Божої Матері Неустанної Помочі походить з XIII століття. Був час, коли він опинився в забутті. На прохання монахів отців редemptористів, папа Пій IX передав віднайдену ікону в їхні руки, а в 1865 р. монахи торжественно внесли її до свого костела св. Альфонса у Римі, там оригінал ікони знаходиться до сьогодні

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на конто: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1 M 0 5